

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/185/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4315213234
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4315213234.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: A. D. (predtým vydatá K.), nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., H. XXXX/X, o zaplatenie 5 555,48 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 11C/529/2015-92 zo dňa 17. apríla 2018 v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o nároku o náhradu trov konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o nároku o náhradu trov konania **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie v týchto častiach na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Levice ako súd prvej inštancie zhora uvedeným rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 826,61 Eur, úrok 256,43 Eur, úrok z omeškania 3,51 Eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy: z nezaplatennej istiny vo výške 5753,36 Eur od 22.05.2015 do 11.06.2015 a z nezaplatennej istiny vo výške 5656,52 Eur od 12.06.2015 do 13.07.2015 a z nezaplatennej istiny vo výške 5 555,48 Eur od 14.07.2015 do 11.08.2015 a z nezaplatennej istiny vo výške 5 454,42 Eur od 12.08.2015 do 11.09.2015 a z nezaplatennej istiny vo výške 5 353,34 Eur od 12.09.2015 do 13.10.2015 a z nezaplatennej istiny vo výške 5 252,27 Eur od 14.10.2015 do 11.11.2015 a nezaplatennej istiny vo výške 5 151,21 Eur od 12.11.2015 do 11.12.2015 a nezaplatennej istiny vo výške 5 050,14 Eur od 12.12.2015 do 12.01.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 4 949,07 Eur od 13.01.2016 do 11.02.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 4 848,00 Eur od 12.02.2016 do 11.03.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 4 746,93 Eur od 12.03.2016 do 12.04.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 4 645,86 Eur od 13.04.2016 do 11.05.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 4 544,79 Eur od 12.05.2016 do 13.06.2016 a nezaplatennej istiny vo výške 4 443,72 Eur od 14.06.2016 do 12.07.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 4 342,66 Eur od 13.07.2016 do 11.08.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 4 241,59 Eur od 12.08.2016 do 13.09.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 4 140,52 Eur od 14.09.2016 do 11.10.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 4 039,45 Eur od 12.10.2016 do 11.11.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 3 938,37 Eur od 12.11.2016 do 13.12.2016 a z nezaplatennej istiny vo výške 3 837,30 Eur od 14.12.2016 do 11.01.2017 a z nezaplatennej istiny vo výške 3 736,24 Eur od 12.01.2017 do 13.02.2017 a z nezaplatennej istiny vo výške 3 635,17 Eur od 14.02.2017 do 13.03.2017 a z nezaplatennej istiny vo výške 3 534,11 Eur od 14.03.2017 do 11.4.2017 a z nezaplatennej istiny vo výške 3 433,05 Eur od 12.04.2017 do 11.05.2017 a z nezaplatennej istiny vo výške 3 331,97 Eur od 12.05.2017 do 13.06.2017 a nezaplatennej istiny vo výške 3 230,90 Eur od 14.06.2017 do 11.07.2017 a z nezaplatennej istiny vo výške 3 129,84 Eur od 12.07.2017 do 11.08.2017 a z nezaplatennej istiny vo výške 3 028,76 Eur od 12.08.2017 do 12.09.2017 a z nezaplatennej istiny vo výške 2 927,69 Eur od 13.09.2017 do 11.10.2017 a z nezaplatennej istiny vo výške 2 826,61 Eur od 12.10.2017 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov vo výške 256,43 Eur od 22.05.2015 do zaplatenia, všetko do troch dní od dňa právoplatnosti rozsudku (I. výrok). Konanie v časti o zaplatenie 2 728,87 Eur s príslušenstvom zastavil (II. výrok) a vo zvyšnej časti žalobu zamietol (III. výrok). O trovách

konania rozhodol tak, že žalobca má právo na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 % (IV. výrok). Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil s poukazom na § 497, § 502 ods. 1 prvá veta, § 504 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 2, § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 17.02.2014 podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka úverovú zmluvu č.105616, na základe ktorej sa v bode 1.1. dohodli, že žalobca poskytne žalovanej peňažné prostriedky formou splátkového bezúčelového úveru za podmienok uvedených v Úverovej zmluve a vo Všeobecných podmienkach - Prima banka Slovensko, a.s. (ďalej aj „VOP“), ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. V bode 1.2. boli dohodnuté základné podmienky, okrem iných: výška úveru 6 000 Eur, druh úveru pôžička, účel úveru: bezúčelový úver/splatenie záväzkov klienta, úroková sadzba fixná do splatnosti 15,9 % ročne, poplatok za poskytnutie úveru 300 Eur, výška anuitnej splátky 100,88 Eur, termín splatnosti prvej anuitnej splátky 17.03.2014, počet anuitných splátok 120, periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky mesačne, v 15. deň kalendárneho mesiaca, splatnosť úveru 15.02.2024, výška RPMN 19,02 %, priemerná RPMN ku dňu podpisu úverovej zmluvy 18,87 %, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť 12 405,60 Eur. Podľa bodu 1.3 Úverovej zmluvy peňažné prostriedky žalobca poukáže na žalovanou určený účet, ktorý je uvedený v Žiadosti o poskytnutie úveru, resp. v potvrdeniach. Podľa bodu 2.1. Úverovej zmluvy, podrobné podmienky splácania úveru, podmienky uplatňovania úrokovej sadzby a jej zmien sú uvedené vo VOP. Podľa bodu 3.1. Úverovej zmluvy žalovaná sa zaväzuje riadne a včas plniť si všetky svoje záväzky vyplývajúce z úverovej zmluvy, riadne a včas splácať úver, platiť banke poplatky súvisiace s úverom uvedené v úverovej zmluve, VOP a Sadzobníku poplatkov. Podľa bodu 4.1. Úverovej zmluvy, ak žalovaná nezaplatí anuitnú splátku včas, banka má právo na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nesplatennej anuitnej splátky až do jej zaplatenia. Podľa bodu 4.3. Úverovej zmluvy, ak žalovaná neuhradí úver v lehote splatnosti úveru, je povinná uhradiť z nesplatennej časti úveru popri úroku z poskytnutých peňažných prostriedkov aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne, a to až do zaplatenia. Podľa bodu 4.2. Úverovej zmluvy, ak žalovaná poruší alebo nesplní akýkoľvek záväzok vyplývajúci z úverovej zmluvy a vzniknutý kedykoľvek počas jej trvania vrátane omeškania v zmysle predchádzajúceho bodu 4.1. alebo nespláca riadne a včas iný úver alebo pôžičku poskytnutú bankou, banka je oprávnená: podľa bodu 4.2.1. žiadať o predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom za podmienok uvedených v úverovej zmluve a VOP. Žalobca písomnou výzvou zo dňa 21.05.2015 adresovanou žalovanej oznámil žalovanej, že sa rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru a vyzval žalovanú celú zostávajúcu sumu úveru 6 069,93 Eur aj s príslušenstvom zaplatiť mu najneskôr do 31.05.2015. Pohládávka žalobcu voči žalovanej uplatnená v žalobe predstavuje: 5 555,48 Eur nezaplatenú istinu, 256,43 Eur nezaplatený úrok (z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru), 3,51 Eur úroky z omeškania (z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru), úrok 15,90 % ročne z nezaplatenej istiny vo výške 25 753,36 Eur od 22.05.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 5 753,36 Eur a nezaplatených úrokov 256,43 Eur od 22.05.2015 do zaplatenia. Súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že strany sporu uzavreli zmluvu o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, ktorá má však charakter spotrebiteľskej zmluvy, kde žalobca pri jej uzavretí vystupoval v postavení dodávateľa, keďže konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a žalovaná vystupovala v postavení spotrebiteľky, keďže nekonala pri uzavretí zmluvy o úvere v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Na predmetnú zmluvu preto aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Žalobca poskytol žalovanej úver na základe Zmluvy o úvere č. 105616 zo dňa 17.02.2014 v sume 6 000 Eur. Žalovanej vznikol voči žalobcovi záväzok na základe uvedenej zmluvy o úvere uhrádzať mesačne dohodnuté splátky po 100,88 Eur, pričom poskytnutý úver s úrokmi mala zaplatiť do 15.02.2024. Žalovaná si svoju povinnosť riadne neplnila a žalobca sa rozhodol vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru k 21.05.2015. Ku dňu predčasného zosplatenia (dňa 21.05.2015) nedoplatok žalovanej predstavoval sumu 6 073,30 Eur, ktorá pozostávala zo súm: istina 5 753,36 Eur, úrok 256,43 Eur, úrok z omeškania 3.51 Eur, poplatky 60 Eur. Žalobca zohľadnil splnenie dlhu zo strany žalovanej v sume 197,88 Eur pri podaní žaloby a v priebehu konania zohľadnil ďalšiu žalovanou uhradenú sumu 2 728,87 Eur. Súd stanovil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu: 2 826,61 Eur (istinu), 256,43 Eur úrok (do dátumu predčasnej splatnosti), úrok z omeškania 3,51 Eur (do dátumu predčasnej splatnosti), keď žalovanej vznikla povinnosť na základe uzavretej Úverovej zmluvy č. 105616 žalovanú sumu v tejto výške žalobcovi zaplatiť a žalovaná nepreukázala, že žalovanú sumu v tejto výške žalobcovi zaplatila. Žalovaná sa dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu, preto súd stanovil žalovanej povinnosť zaplatiť aj úrok z omeškania 5 % ročne

z dlžných súm tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Súd úrok z omeškania stanovil s prihliadnutím na postupné splácanie dlžnej sumy, vždy z konkrétne vyčíslených súm za stanovené obdobie trvania dlhu, pričom od 12.10.2017 súd stanovil úrok z omeškania od 12.10.2017 z dlžnej sumy 2 826,61 Eur do zaplataenia. Žalobcovi prislúchajú úroky z omeškania aj z úrokov 256,43 Eur (úroky do dátumu splatnosti úveru), od 22.05.2015 do zaplataenia vo výške 5 % ročne. Súd pri rozhodovaní prihliadol na to, že dohodnuté úroky z poskytnutého úveru patria len do dátumu žalobcom vyhlásenej predčasnej splatnosti úveru, do 21.05.2015. Súd preto nepriznal žalobcovi uplatnený úrok 15,90 % ročne zo sumy 5 753,36 Eur od 22.05.2015 do zaplataenia a v tejto časti žalobu zamietol. Súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, z ktorého vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti úveru (jeho splátok). Zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu a je spojený s istinou úveru, od ktorej závisí aj samotný zmluvný úrok. Zmluvný úrok predstavuje v podstate odplatu veriteľa za poskytnutie finančných prostriedkov dlžníkovi. Ak veriteľ poskytne dlžníkovi úver, má nárok na vrátenie poskytnutej sumy a tiež aj na úhradu zmluvných úrokov. V prípade zosplatenia úveru ide o splatnosť celého dlhu, ktorého plnenie bolo dohodnuté v splátkach. Pri zosplatení úveru s dohodnutými zmluvnými úrokmi z úveru teda dochádza k zrušeniu povinnosti splácať dlh v splátkach, v ktorých boli zahrnuté úroky z úveru a veriteľovi vzniká nárok na jednorázové vrátenie istiny úveru, vrátane úrokov z úveru, ktoré boli kapitalizované ku dňu zosplatenia úveru. Veriteľ má hneď právo získať späť požičanú peňažnú sumu a dlžník, v danom prípade spotrebiteľ, už nemá žiaden právny titul na to, aby mal naďalej veriteľom poskytnuté finančné prostriedky a veriteľ už nemá právo, aby si voči dlžníkovi uplatňoval nárok na úroky z úveru, ktoré by mu patrili, keby ich mal právo mať naďalej u seba dlžník, v danom prípade spotrebiteľ. Po zosplatení úveru žalovaný (spotrebiteľ) nemá už právny titul mať u seba peňažné prostriedky z úveru a žalobca (dodávateľ - veriteľ) tak nemal dôvod, aby naďalej inkasoval úroky z úveru, ktoré by mu patrili len vtedy, ak by ich žalovaný (dlžník - spotrebiteľ) mal oprávnenie a užíval ich. Súd je toho názoru, že po zosplatení úveru už žalobca nemá právo na úroky, ale má právo na úroky z omeškania zo sumy uvedenej v zosplatení. Ak by došlo k dohode medzi dodávateľom a spotrebiteľom o tom, že spotrebiteľ má popri úrokoch z omeškania povinnosť platiť aj úroky z úveru po splatnosti pohľadávky, t. j. od zosplatenia až do splatenia úveru, takáto dohoda by spôsobovala značnú nerovnováhu na škodu spotrebiteľa, ktorého postavenie by sa výrazne zhoršilo čo by vyvolávalo hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, ktorou spotrebiteľ nesporne je. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania. Súd konanie v časti o zaplataenie 2 728,87 Eur s príslušenstvom zastavil, keď žalobca vzal žalobu v tejto časti späť. Žalobca mal v konaní čiastočný procesný úspech avšak procesný neúspech mal len v nepatrnej časti, čiastočne v časti uplatneného zmluvného úroku. Súd preto rozhodol, že žalobca má právo na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

2. V zákonom stanovenej lehote napadol vyššie citovaný rozsudok v zamietajúcej časti odvolaním žalobca, pretože rozsudok považuje v napadnutej časti za nesprávny, vychádzajúci z nesprávneho právneho posúdenia (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), domáhajúc sa, aby odvolací súd podľa § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel. Žalobca je toho názoru, že nárok na zaplataenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatení. Poukázal na § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný zaplatiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ďalej uviedol, že podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Podľa komentára IURA EDITION: „Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodit', že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky v zmluve o úvere dojednať odchylné.“ „Pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa od seba odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok na jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1). Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná (má dispozitívny charakter), a preto je, samozrejme rozhodujúce, ako sa strany rozhodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov v konkrétnom prípade.“ Ďalej mal za to, že z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva,

že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., v zmysle ktorého, ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne pred dohodnutou lehotou splatnosti, je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Z vyššie uvedeného vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Uviedol, že ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. V ďalšej časti odvolania žalobca poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax - rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, č. k. 43Co/28/2017-94 zo dňa 27.02.2018 a č. k. 43Co/7/2018 zo dňa 31.05.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017, č. k. 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, rozsudky Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co/297/2017 a ďalšie rozhodnutia.

3. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a dospel k záveru, že podané odvolanie žalobcu je dôvodne podané, preto je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o nároku o náhradu trov konania podľa ustanovenia § 389 ods.1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP. V odvolaní nenapadnutej časti rozsudok nadobudol právoplatnosť.

5. Podľa § 389 ods.1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia 389 ods.1 písm. b) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Povinnosť súdov rozhodnutie odôvodniť v súlade s vyššie citovaným ustanovením je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

7. Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní v danej právnej veci neriadil vyššie uvedenými zásadami právneho štátu.

8. Žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 21.07.2015 sa žalobca domáhal zaplatenia istiny poskytnutého úveru vo výške 5 753,36 Eur, úrokov 256,43 Eur, úrokov z omeškania 3,51 Eur, poplatkov za upomienky 60 Eur a výzvu na predčasné splatenie úveru 30 Eur; na tom skutkovom základe, že dňa 17.02.2014 uzatvoril žalobca so žalovanou úverovú zmluvu č. 105616 na základe, ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 6 000 Eur, ktorý však žalovaná riadne nesplácala, a preto bola žalovaná listom zo dňa 21.05.2015 vyzvaná na predčasné splatenie poskytnutého úveru v lehote do 31.05.2015, ktorý však žalovaná aj napriek výzve neuhradila.

9. Súd prvej inštancie vydal dňa 31.03.2016 platobný rozkaz č. k. 11C/529/2015-29, ktorý sa žalovanej nepodarilo doručiť do vlastných rúk (§ 266 ods. 3 CSP), a preto súd prvej inštancie uznesením č. k. 11C/529/2015-42 platobný rozkaz zrušil v celom rozsahu.

10. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom v prevažnej časti žalobe vyhovel, ale žalobcovi nepriznal úrok 15,90 % ročne zo sumy 5 753,36 Eur od 22.05.2015 do zaplattenia a v tejto časti žalobu zamietol, pretože súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi patria dohodnuté úroky z poskytnutého úveru len do dátumu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, t. j. do 21.05.2015 a v tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 143/98. Súd prvej inštancie konanie v časti o zaplattenie sumy 2 728,87 Eur s príslušenstvom zastavil z dôvodu, že žalobca vzal v tejto časti žalobu späť.

11. Vzhľadom na odvolacie námietky žalobcu, bolo úlohou odvolacieho súdu preskúmať nárok žalobcu na 15,90 % ročný úrok zo sumy 5 753,36 Eur od 22.05.2015 do zaplattenia.

12. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí síce prijal záver, že po zosplatení úveru nemá žalobca právo na úroky, ale má právo na úroky z omeškania zo sumy uvedenej v zosplatení, bez to aby sa zaoberal skutočnosťou, či veriteľ má/nemá právo na úrok z istiny vo výške, na ktorý by bol býval mal nárok, keby si žalovaná riadne plnila svoje povinnosti a úver splácala riadne a včas. V prípade, že by súd prvej inštancie po opätovnom posúdení tejto skutočnosti dospel k záveru, že veriteľovi patrí aj úrok z úveru po zosplatení, je potrebné ustáliť okamih do kedy veriteľovi tento nárok patrí a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pretože je dôležité vnímať rozdiel medzi situáciou, ak síce po predčasnom zosplatení úveru, ale ešte pred zmluvne dohodnutou splatnosťou úveru by došlo k zaplatteniu žalovanej istiny a situáciou, kedy by k zaplatteniu istiny nedošlo.

13. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, majú odlišné funkcie, a treba ich odlišovať. Kým zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úrok z omeškania predstavuje zákonnú sankciu za omeškание so zaplattením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ho môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dohodnuté. Pritom platí, že môžu existovať vedľa seba. Najvyšší súd ČR v rozsudku z 24.07.2014, sp. zn.: 33Cbo/140/2014 uviedol, že súdna prax a odborná literatúra sa zhodujú v tom, že zmluvné úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí a úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Kým povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzkov v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona, ako dôsledok z omeškania so splnením dlhu. I keď dlžník nie je v omeškani so splnením dlhu, môže veriteľ požadovať dohodnuté úroky a úroky z omeškania môže požadovať pri omeškani dlžníka aj z pôžičky, kde neboli dohodnuté úroky. Oba úroky môžu byť veriteľom požadované vedľa seba bez ohľadu na skutočnosť, či sa jedná, alebo nejedná o občianskoprávny vzťah. Odvolací súd poznamenáva, že rovnaký záver je možné vyvodiť aj zo staršej judikatúry NS SR; v časopise zo súdnej praxe č. 55/1996 je uvedené rozhodnutie NS SR z 01. 05. 1996 s právnou vetou: Úroky vo výške dohodnuté pri poskytovaní úveru patria do splatnosti úveru. Ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov, patria aj za dobu po splatnosti úveru úroky v rovnakej výške. V dôvodoch tohto rozhodnutia je uvedené, že oba úroky (zmluvný úrok aj úrok z omeškania) bol dlžník povinný platiť bez ohľadu na dôvod, pre ktorý dlh včas nezaplatil.

14. V súvislosti s uvedenou judikatúrou odvolací súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť súdu prvej inštancie aj na ostatné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16. júna 2020, v ktorom sa najvyšší súd zaoberal doposiaľ neriešenou otázkou (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Najvyšší súd SR v danej veci vyslovil právnu vetu, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplattenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splattenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviaže platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplattenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú

nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ.

15. V kontexte vyššie uvedenej právnej úpravy a výkladu sa odvolací súd nestotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie o nepriznaní nároku veriteľa na zaplatenie zmluvných úrokov po vyhlásení predčasnej splatnosti do ich zaplatenia, bez zaoberania sa vyššie uvedenými skutočnosťami, čo malo za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti, a preto odvolací súd rozsudok v tejto časti podľa § 389 písm. b) CSP a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec v zamietajúcej časti ako aj v závislom výroku o náhrade trov konania vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie viazaný vyššie uvedeným názorom odvolacieho súdu vec opätovne preskúma, oboznámi sa aj s obsahom zmluvy a obchodnými podmienkami, vrátane dojednaní o dôsledkoch vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, posúdi správnosť a dôvodnosť žalobcom uplatnených nárokov, vyporiadajúc sa s odvolacími námietkami, svoje rozhodnutie zdôvodní v súlade s § 220 CSP tak, aby v prípade podaného odvolania mohlo byť preskúmané odvolacím súdom.

16. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).